

Vzácný případ tularemie u malého dítěte

MUDr. Lenka Kukrálová, doc. MUDr. Dalibor Sedláček, CSc.

Klinika infekčních nemocí a cestovní medicíny, LF UK a FN Plzeň

Tularemie je infekční onemocnění způsobené drobnou gramnegativní bakterií *Francisella tularensis*. Patří mezi zoonotické infekce a v minulosti proběhlo v našich podmínkách několik významných epidemií. Diagnóza je často obtížná především pro horší dostupnost přímých vyšetřovacích metod. Sérologické vyšetření bývá v prvních fázích onemocnění nepřínosné. Základem je pečlivě odebraná epidemiologická anamnéza. Rozeznáváme několik klinických forem, přičemž plicní forma může být potenciálním následkem využití tularemie jako biologické zbraně.

Klíčová slova: tularemie, zoonóza, lymfadenopatie, klíště, hlodavci.

A rare case of tularemia in a small child

Tularemia is an infectious disease caused by the tiny gram-negative bacterium *Francisella tularensis*. It belongs to zoonotic infections and in the past there have been several significant epidemics in our conditions. Diagnosis is often difficult mainly due to poorer availability of direct methods. Serological examination is usually unprofitable in the first stages of the disease. The basis for correct diagnosis is a carefully collected epidemiological anamnesis. We recognize several clinical forms, while the pulmonary form may be potentially misused as a biological weapon.

Key words: tularemia, zoonosis, lymphadenopathy, ticks, rodents.

Kazuistika

V únoru 2023 jsme na naše dětské oddělení přijali 16měsíční batole, dívku, pro febrilní stav s akutní krční lymfadenitidou. Jednalo se o dosud zcela zdravé, ještě kojené dítě, vážněji nestonající, s nekomplikovanou perinatální anamnézou a dobrou poporodní adaptací. Matka dítěte prodělávala protrahovaný respirační infekcí, otec a dvě starší sestry (9 a 5 let) zdraví. V den přijetí obtíže trvaly zhruba týden, od druhého dne obtíží byl praktickým lékařem nasazen fenoxymethylpenicilin v sirupu, kultivačně u PLDD zachycen v nose *Streptococcus pneumoniae*. Obtíže trvaly, proto bylo dítě odesláno k dovyšetření na naši kliniku. V klinickém obraze při přijetí dominovalo lehce zarudlé hrdlo, tonzily bilaterálně čisté bez povlaků, vlevo submandibulárně hmatná tuhá rezistence

v průměru cca 3 cm, kůže nad rezistencí klidná, bez zarudnutí, bez známek fluktuace. Příjmová laboratoř s mírnou normocytární anémií, hladina leukocytů v normě, mírná reaktivní trombocytóza, CRP vysoké (104 mg/l), vnitřní prostředí v normě. Dle USG vyšetření krku při přijetí popsána oboustranná lymfadenopatie, vpravo lymfatické uzliny do 1,5 cm, vlevo submandibulárně uzlina velikosti 3 cm s výraznou vaskularizací, bez známek kolikvace, rtg plic s normálním nálezem. Pro zvažovanou streptokokovou etiologii indikována intravenózní antibiotická terapie krystalickým penicilinem ve vysokých dávkách, krátce parenterální rehydratace. Během nasazené antibiotické terapie klinický nálezní stacionární bez významnější regrese lymfadenopatie, dominovaly ojedinělé febrilní špičky s dobrou reakcí na podávaná

antipyretika, dítě čilé, bez omezení hybnosti krku, bez bolestivých projevů. Laboratorně CRP v poklesu na hodnotu 65 mg/l, výtěr z krku a z nosu kultivačně negativní, hemokultivace negativní. S odstupem 48 hodin provedeno kontrolní USG krku, kde progresivně velikosti lymfatické uzliny vlevo, popsány vs. pruhovité okrsky kolikvace. Dítě odesláno na ORL vyšetření, v lokální anestezii provedena probatorní punkce, incize, vložen rukavicový drén, hnis odeslán na mikrobiologické a mykobakteriologické vyšetření. Antibiotická terapie změněna na cefalosporin I. generace v kombinaci s makrolidem. Pro kontakt se zvířaty (morče, pes, kočka, potkani domácí, agama) odebráno sérologické vyšetření nejběžnějších zoonóz v našich podmínkách (tularemie, toxoplazmóza, bartonelóza). Po bližším rozhovoru matka uvedla, že domácí

doc. MUDr. Dalibor Sedláček, CSc.

Klinika infekčních nemocí a cestovní medicíny, LF UK a FN Plzeň
sedlacek@fnplzen.cz

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2023;24(6):407-410

Článek přijat redakcí: 9. 10. 2023

Článek přijat k publikaci: 31. 10. 2023